

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ЗА УМОВ ЧЛЕНСТВА У СОТ

Однією з центральних ланок економіки будь-якої країни є підприємства, у зв'язку з чим, розвиток та удосконалення їх діяльності є необхідною умовою вдосконалення реального ринкового механізму в Україні. Необхідною умовою успішної підприємницької діяльності є належний рівень фінансової безпеки, який є гарантією незалежності підприємств, головною передумовою їх стабільної діяльності та розвитку, сприяє економічному зростанню, формуванню конкурентного середовища та передумов інвестиційної активності.

Сучасний етап розвитку продуктивних сил та інтеграційні процеси в економіці вимагають застосування адекватних підходів до розвитку системи фінансової безпеки, що ґрунтуються на нових теоретико-методологічних засадах, адже нестійкий фінансовий стан підприємств є причиною неплатоспроможності, погіршення фінансових показників, що призводить до незапланованих втрат, недосягнення необхідного фінансового результату або банкрутства. Крім того, наявність загроз фінансовій безпеці підприємств стримує розвиток економіки регіонів. У зв'язку з цим, для стабільного економічного розвитку регіонів та держави в цілому, необхідним є управління станом фінансової безпеки кожного підприємства.

Метою статті є проведення комплексного аналізу фінансової безпеки підприємств в умовах інтеграційних процесів, визначення основних проблем фінансової безпеки підприємств у зв'язку із вступом до Світової організації торгівлі, а також розробка комплексу заходів, що мають здійснюватись на державному рівні з метою оптимізації рівня фінансової безпеки підприємств.

Методи дослідження, використані у процесі написання статті, передбачають застосування загальнонаукових та емпіричних прийомів економічної науки, що ґрунтуються на системному підході. Крім цього, у процесі роботи застосовувались такі загальні методи досліджень, як узагальнення та порівняння.

В результаті проведеного аналізу визначено основне коло проблем, які виникають у зв'язку із глобалізаційними процесами, зокрема із вступом до Світової організації торгівлі, та запропоновано ряд заходів, спрямованих на підвищення рівня фінансової безпеки підприємств.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні обґрунтування основних проблем фінансової безпеки на підприємствах, що виникають у зв'язку із інтеграційними процесами, а також у розробці та вдосконаленні методичних засад та механізмів управління фінансовою безпекою вітчизняних підприємств.

Практична значущість даної статті полягає у тому, що проведені дослідження фінансової безпеки підприємств будуть сприяти стабільному функціонуванню промислових підприємств, а також зниженню ризиків, що виникають у процесі їх діяльності.

Ключові слова: фінансова безпека, інтеграція, глобалізація, оптимізація, Світова організація торгівлі.

PROVIDING THE FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES IN TERMS WTO MEMBERSHIP

One of the central parts of the economy of any country are the enterprises, therefore the development and improvement of their activity is a necessary condition for the perfection of real market mechanism in Ukraine. The necessary condition for successful entrepreneurial activity is an appropriate level of financial security, which is the guarantee of the independence of enterprises, the main condition of their stability and development. The appropriate level of financial security promotes economic growth, and creating a competitive environment and conditions of investment activity.

The current stage of development of the productive forces and the integration processes in the economy require the use of adequate approaches to the development of financial security that are based on new theoretical and methodological foundations. The unstable financial situation is the cause of insolvency, deteriorating of financial figures, leading to unplanned losses, failure in achievement of the required financial results or failure of the enterprise. Furthermore, the security threat of an enterprise restrains economic development of regions. Therefore it is necessary to manage the state of the financial security of every enterprise for the sustainable economic development of the regions and the state as a whole.

The aim of the article is to do a comprehensive analysis of financial security enterprises in the integration process, identify the major problems of financial security of enterprises in connection with the accession to the World Trade Organization, and the development of measures that should be done by the state in order to optimize the level of companies financial security.

Methods used in the process of writing, involve the use of general and empirical methods of economic science, based on a systems approach. In addition, in the process of working were used the following general research methods as a generalization and comparison.

The analysis identified the main range of problems arising from globalization processes, including accession to the World Trade Organization, and proposed a number of measures aimed at improving the level of financial security of enterprises.

The scientific novelty of the results is in the deepening study of basic problems of enterprise financial security, arising from the integration process, as well as the development and improvement of methodological principles and mechanisms of financial security of local enterprises.

The practical significance of this article is that provided enterprises financial security research, will promote stable functioning of industrial enterprises and reduce the risks decrease in the course of their activities.

Keywords: financial security, integration, globalization, optimization, World Trade Organization.

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Мета статті – визначення основних проблем і обґрунтування напрямів вдосконалення енергозабезпечення та підвищення рівня енергетичної безпеки України.

Методи: У процесі написання статті застосовувались методи теоретичного узагальнення, системного аналізу; метод аналізу та синтезу, кількісного аналізу економічних показників.

Результати дослідження полягають у виявленні проблем у сфері енергозабезпечення вітчизняної економіки, окресленні завдань, що підлягають реалізації при реформуванні ПЕК України та розробці структурно-логічної послідовності вдосконалення енергоефективності та підвищення рівня енергетичної безпеки держави.

Наукова новизна полягає у обґрунтуванні напрямів інтенсифікації розвитку нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії в Україні.

Практична значущість. Основні результати дослідження стимулюватимуть розвиток НВДЕ з метою підвищення рівня енергетичної безпеки нашої держави.

Ключові слова: паливно-енергетичний комплекс, енергетична безпека, реформування, енергоефективність.

UDC 33021.8:[662.7/9:620.91](477)

O.A. Ivashko, B.V. Pidcerkovnyy

DIRECTIONS OF REFORMATION OF THE FUEL AND ENERGY COMPLEX OF UKRAINE

The purpose of the article - identifying key issues and areas of study to improve energy and increase the level of energy security of Ukraine.

Methods: In the process of writing used methods of theoretical synthesis, system analysis, the method of analysis and synthesis, quantitative analysis of economic indicators.

Results of the study is to identify the problems in the power supply of the domestic economy, outlining the tasks to be implemented in reforming the energy sector of Ukraine and the development of structural and logical sequence of improving energy efficiency and enhancing energy security.

Scientific novelty is justification directions intensification of development of alternative and renewable energy sources in Ukraine.

Practice significance. The main results of the study will stimulate the development of ARES with enhancing energy security of our country.

Keywords: fuel and energy sector complex, energy security, reform, energy efficiency.

УДК 330.8

Мацькевич О.Ю.

ДО УТОЧНЕННЯ СПЕЦИФІКИ ТА СТРУКТУРИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Метою статті є конкретизація особливостей та специфіки людського капіталу, уточнення основних підходів до формування структури людського капіталу підприємства як системи соціально-економічного розвитку та удосконалення його складових елементів.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні та сучасні положення економічної теорії, менеджменту, напрацювання наукових шкіл теорій людського капіталу зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів та фахівців у галузі управління персоналом.

Для досягнення зазначеної мети в роботі використано сукупність методів і прийомів наукового пізнання. *Метод логічного узагальнення* застосовано для теоретичного обґрунтування важливості поставлених задач та уточнення ключових понять дослідження.

За допомогою *методології системного аналізу і синтезу* було проведено дослідження підходів до формування структури людського капіталу та визначено його роль у процесі розвитку підприємства. *Методи теоретичного узагальнення, групування і порівняння* використано для вивчення складових елементів структури людського капіталу підприємства, *графічний метод* - для наочного подання схематичного зображення результатів досліджень.

Результати. Відповідно до поставленої мети, отримано наступні результати дослідження:

- проведено аналіз економічної сутності поняття «людський капітал»;
- визначено характерні особливості та специфіку людського капіталу підприємства;
- проаналізовано та узагальнено наукові підходи до питання структуризації людського капіталу;
- обґрунтовано структуру людського капіталу підприємства та удосконалено систему його складових елементів.

Наукова новизна. Елементом наукової новизни дослідження є удосконалення теоретико-методичних основ і науково-практичних рекомендацій з формування структури людського капіталу підприємства та системи його класифікаційних елементів, що створює передумови для здійснення комплексної оцінки людського капіталу та підвищення результативності функціонування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що використання теоретичних положень та врахування специфіки прояву людського капіталу на рівні підприємства, яка відображається в її структурі, підвищуватиме ефективність функціонування суб'єктів господарювання на всіх рівнях національної економіки.

Ключові слова: людський капітал, інтелектуальний капітал, особливості людського капіталу, інвестиції в людський капітал, елементи людського капіталу, структура людського капіталу.

UDC 330.8

O.J. Matskevych

AS FOR CLARIFICATION OF THE SPECIFICITY AND THE STRUCTURE OF HUMAN CAPITAL OF THE COMPANY

The article aims are: concretization of features and specification of the human capital, clarification of the main approaches to the structure of the human capital of the enterprise as a system of social and economic development and improvement of its components.

Methods. The theoretical and methodological basis of the study is fundamental and advanced positions of economic theory, management and achievements of scientific schools of human capital theories by the overseas and domestic scholars and economists and experts in the field of personnel management.

To achieve this goal in the applied set the methods and techniques of scientific acknowledgement is used. The method of logic synthesis is applied to theoretical justification of the importance of this tasks and key concepts' clarifying of the study.

Using the methodology of system analysis and synthesis of a study the investigation of approaches to the formation of the human capital structure was done and its role in the development of the enterprise was determined. Methods of theoretical generalization, grouping and comparison are used to study the structure of the components of human capital of enterprise. Graphical method is used for a visual representation of research results' schematic representation.

Results. For this purpose, the following outcomes are received:

- the analysis of the economic substance of the "human capital" concept is done;
- the characteristic peculiarities and specification of human capital of the company is defined;
- analyse and generalization of scientific approaches to structuring human capital is done;
- the structure of the human capital of the company is grounded and its system components are improved.

Scientific novelty. One of the elements of research scientific innovation is the improvement of the theoretical and methodological foundations as well as scientific and practical recommendations of the human capital structure formation at the enterprise, the improvement of its system of classification elements which creates the preconditions for a comprehensive assessment of human capital and for the increasing of operation efficiency.

The practical significance of the results develops itself in the usage of theoretical principles and consideration of the specificity of human capital manifestation at the enterprise level which is reflected in its structure and will cause the increase of the efficiency of the entities at all levels of the national economy.

Keywords: human capital, intellectual capital, human capital peculiarity, investment in human capital, human capital elements, the structure of human capital.

УДК 330.5:001.92

Гунчак Н.В.

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВОЇ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Сучасний механізм розвитку економіки відображає утвердження та посилення ролі людського капіталу, що є головним індикатором економічного успіху в умовах посиленої конкурентної боротьби за місце в розвиненому економічному просторі. Дедалі більшої ролі набуває процес інтелектуалізації національного господарства, невід’ємним елементом, а точніше, передумовою якого є наукова діяльність.

Метою статті є проведення аналізу наукової діяльності в Україні як важливої компоненти інтелектуалізації економіки держави.

Під час дослідження розвитку наукової діяльності в Україні використано порівняльний та регресійний методи аналізу, складено відповідні висновки.

Результати дослідження свідчать про необхідність раціональної державної політики, спрямованої на створення сприятливого середовища кооперації науково-дослідної сфери та сектора реального виробництва, результатом якої є активне створення і впровадження інновацій як міри наукової та ділової активності у сфер інтелектуалізації економіки. Це і дає орієнтир на подальші наукові дослідження.

У статті **автором наведено** характеристику наукової діяльності в Україні у період 2007-2011 років; *проаналізовано* загальну кількість та структуру організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності в Україні у 2005-2011 роках; *досліджено* показники фінансування наукових та науково-технічних робіт в Україні у 2000, 2005, 2010, 2011 роках; *запропоновано* етапність методології оцінювання наукової діяльності в системі інтелектуалізації економіки держави; *узагальнено* результати оцінювання передумов, обсягів та ефективності наукової діяльності держави на посткризовому етапі розвитку її ринкової економіки (на прикладі України у період 2000-2011 роки).

Ключові слова: наукова діяльність, інтелектуалізація, національне господарство, економіка, аналіз.

UDC 330.5:001.92

N.V. Hunchak

THE ANALYSIS OF SCIENTIFIC ACTIVITY IN UKRAINE AS A COMPONENT OF NATIONAL ECONOMY'S INTELLECTUALIZATION

The modern mechanism of economic development reflects the approval and strengthening the role of human capital as a main indicator of economic success in the context of increased competitive fight for a place in the developed economic expanse. Further the greater role acquires the process of national economy's intellectualization, an integral element, or rather, a prerequisite of which is scientific activity.

The purpose of the article is to carry out an analysis of scientific activity in Ukraine as an important component of economy's intellectualization.

During the research of development scientific activity's in Ukraine have been used the comparative and regression analysis methods, made the appropriate conclusions.

The results indicate the need for a rational state policy aimed at creating an enabling environment cooperation of science and research sphere and the real sector production, the result of which is the active creation and introduction the innovation as a measure of scientific and business activity in the economy's intellectualization.

In this article the author presented the data about a scientific activity in Ukraine in 2007-2011 years; analyzed the total count and structure of the organizations that perform scientific and technical works according the sectors in Ukraine in 2005-2011 years; investigated the indicators of financing the academic and scientific and research works in Ukraine in 2000, 2005, 2010, 2011 years; proposed the stages of assessment methodology of scientific activity in the system of national economy's intellectualization; generalized the assessment findings on the prerequisites, volumes and efficiency of state's academic activity on the post-crisis stage of Ukraine's market economy (2000-2011).

Key words: scientific activity, intellectualization, the national economy, the economy, analysis.

УДК 005.342

Галюк І.Б.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОГЛЯДІВ НА ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Метою даного дослідження є визначення особливостей етапів розвитку організаційної системи в умовах нової економіки, в межах якої формуються нові умови господарювання і, як наслідок, висуваються нові вимоги до організації процесів управління та розвитку. Зокрема, технологічна сингулярність, яка є однією із особливостей розвитку в умовах нової економіки, зумовлює необхідність зміни стратегії наздоганяючого розвитку на стратегію випереджуючого розвитку.

В проведеному дослідженні використано такі методи як аналіз, синтез та моделювання.

Результати дослідження представлені новим підходом до побудови життєвого циклу організаційної системи, який передбачає врахування спектральності життєвого циклу організації. Визначено необхідність зміни підходів до прогнозування майбутнього розвитку, зокрема замість лінійного бачення майбутнього пропонується використання експоненціального підходу до прогнозування.

Новизною є запропонований новий підхід до розгляду життєвого циклу організаційної системи, який на відміну від класичного представлення перебігу основних фаз життєвого циклу, передбачає представлення життєвого циклу у вигляді об'ємної спіралі, яка розкручується. При цьому крок спіралі визначається рівнем прогресивності рішень та масиву знань організаційної системи, а ширина розкручування – результатами прогресивного розвитку потенціалу організаційної системи на кожному кроці.

Практична значущість такого підходу до розгляду життєвого циклу організаційної системи дозволить по новому оцінити стан рівноваги та можливостей розвитку організаційної системи, забезпечити оптимізацію основних показників розвитку, які забезпечують стійкість та прогресивний послідовний розвиток організаційної системи на інноваційній основі.

Ключові слова: життєвий цикл, технологічна сингулярність, інноватизація, інтелектуалізація.

UDC 005.342

I.B. Galyuk

TRANSFORMATION OF VIEWS ON LIFE CYCLE ORGANIZATIONAL SYSTEMS IN THE NEW ECONOMY

The purpose of this study is to determine the characteristics of the stages of development of an organizational system in the new economy, within which formed the new economic conditions and, as a result, new requirements to the organization management and development. In particular, the technological singularity, which is one of the features of development in the new economy, necessitates a change in strategy catching up on the strategy ahead of development.

In this clinical study used methods such as analysis, synthesis and simulation.

The study presented a new approach to building life-cycle organizational system, which involves consideration spektralnosti life cycle of the organization. The need for change in the approach to forecasting future developments, in particular, instead of linear vision proposed use exponential approach to forecasting.

Newest is proposed a new approach to the life cycle of the organizational system, which unlike classical presentation course the main phases of the life cycle involves representation of the life cycle in the form of volumetric spiral that spins. This step spiral determined by the level of progressivity solutions and solid knowledge organizational system, and the width of promotion - a result of the progressive development of potential organizational system at every turn.

The practical significance of this approach to the life cycle of organizational system will allow to evaluate the equilibrium and opportunities of organizational system to ensure optimization of key development indicators that provide stability and progressive development of a consistent organizational system on an innovative basis.

Keywords: life cycle, technological synhulirnist, innovatyzatsiya, intellectualizing.

УДК 658

Дудар А.В.

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Мета. Метою дослідження є аналіз управлінських рішень як інструмента впливу на об'єкт управління та окремі його підсистеми, важлива ланка формування та реалізації відношень управління в організації, який складає основу реалізації кожної функції менеджменту.

Методи. Практичне застосування тих чи інших методів визначається такими факторами, як об'єкт прогнозу, точність прогнозу, наявність вихідної інформації. В управлінській практиці використовуються різноманітні методи творчого пошуку альтернативних варіантів, які умовно поділяють на три групи: методи індивідуального творчого пошуку; методи колективного творчого пошуку; методи активізації творчого пошуку.

Результати. Слід зазначити, що стратегічна система управління може істотно впливати на ефективність діяльності підприємства лише тоді, коли її належним чином адаптовано до ринкових умов господарювання. Вдосконаленню управлінської практики посприяв прогрес в оргтехніці і те, що відбувається сьогодні в теорії і практиці управління, називається «тихою управлінською революцією». Загальні проблеми керування, що мають на вітчизняних підприємствах, зв'язані з економічною реформою і переходом до ринкових виробничих відносин, а також із труднощами і макроекономічними помилками, зв'язаними з цим процесом. У цих умовах загальний напрямок підвищення уваги керівників і фахівців підприємств з організаційно-технічних задач на організаційно-економічні питання, з обліком як стратегічних задач, так і локальних проблем.

Наукова новизна. У процесі аналізу вузького розуміння прийняття рішень враховується те, що альтернативні варіанти не виникають самі собою.

Практична значущість. Слід зазначити, що стратегічна система управління може істотно впливати на ефективність діяльності торговельного підприємства лише тоді, коли її належним чином адаптовано до ринкових умов господарювання. Тільки на основі сучасних систем керування можуть бути вирішені задачі взаємозв'язку виробничих і фінансових аспектів керування підприємством, у результаті чого функції обліку, калькулювання собівартості і фінансового менеджменту будуть цілком відповідати своєму призначенню і сприяти досягненню високих фінансових результатів.

Ключові слова: управління, підприємство, процес, стратегія, ефективність, рішення.

Keywords: management, the enterprise, process, strategy, efficiency, the decision.

УДК 339.137.002.6:664.3

Пілявець В.М.

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Мета статті: Дослідити основні фактори конкурентоспроможності підприємств олієжирової промисловості України

Методи при написанні статті використовувались: діалектичні методи пізнання, методи абстрактно-логічний та монографічний.

Результати :Узагальнено та систематизовано фактори формування конкурентоспроможності підприємств олієжирової промисловості

Наукова новизна полягає в дослідженні засад забезпечення конкурентоспроможності продукції олієжирового підкомплексу України.

Практична значущість полягає в обґрунтуванні методичних підходів до оцінки рівня конкурентоспроможності продукції за системою показників

Ключові слова олійножировий підкомплекс, конкурентоспроможність, конкурентне середовище

UDC 339.137.002.6:664.3

V.M. Pyliavets

FACTORS OF FORMATION OF THE OIL AND FAT SUBCOMPLEX'S PRODUCTION COMPETITIVENESS

The aim of the article: To investigate the main factors of enterprises' competitiveness of Oil and Fat industry of Ukraine.

The methods used at writing the article are the following: dialectical methods of cognition, abstract - logical and monographic methods.

Results: generalized and systematized factors of enterprises' competitiveness of Fat and Oil industry formation.

Scientific novelty is in analysis of the principles providing the production competitiveness of Oil and Fat subcomplex in Ukraine.

The practical significance is in the clarification of methodological approaches to valuation of the competitiveness production level according to the system parameters.

Key wards: Oil and Fat subcomplex, competitiveness, competitive surrounding

УДК 338.2

Колесов С. В.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Метою написання статті є розробка схеми оцінювання інноваційних проектів з точки зору підвищення конкурентоспроможності підприємства.

В статті застосовані наступні **методи**: для обстеження інноваційно-інвестиційної сфери машинобудівних підприємств - метод опитування та метод експертних оцінок, при розробці системи оцінки інноваційних проектів - методи графічного аналізу.

198

© Регіональна бізнес-економіка та управління, 2013

Результати дослідження дозволили зробити висновок, що порівнюючи параметри майбутньої ринкової пропозиції підприємства внаслідок реалізації інноваційного проекту з очікуваними ринковими пропозиціями, слід відзначити, що хоча продукція буде, безумовно, вдосконалена, зі значною ймовірністю цей проект не призведе до підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Наукова новизна полягає в розробці процедури оцінювання інноваційних проектів з врахуванням того факту, що хоча б приблизне встановлення параметрів майбутніх пропозицій конкурентів дозволяє провести зворотний процес – задати в технічному завданні параметри, які мають бути досягнуті внаслідок досліджень, науково-технічних робіт.

Практична значущість результатів дослідження полягає в можливості альтернативного оцінювання машинобудівними підприємствами інноваційних проектів з точки зору підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Ключові слова: інноваційні процеси, інноваційний проект, критерії оцінки, конкурентоспроможність підприємства, апроксимація розвитку.

UDC 338.2

S.V. Kolesov

THE STUDY OF CURRENT APPROACHES WITH RESPECT TO EVALUATION OF INNOVATIVE PROJECTS AT THE ENTERPRISE

The purpose of writing this article is to develop a scheme of evaluation of innovative projects in terms of the competitiveness of the enterprise.

The article contains the following **methods**: survey for innovation - investment sector engineering companies - survey method and the method of peer review when developing the evaluation system of innovative projects - graphical analysis methods.

Results of the study concluded that comparing the parameters of the future of the market as a result of the company offers an innovative project with the expected market supply, it should be noted that although the products will certainly be improved, with a significant probability that the project will not increase the competitiveness of the enterprise.

Scientific innovation is the development of innovative projects of the estimation procedure, given the fact that at least approximate setting the parameters of future competitors' allows for the reverse process - set in the specification parameters that must be met as a result of research, scientific and technical work.

The practical significance of the study results is the possibility of an alternative evaluation engineering enterprises of innovative projects in terms of improving their competitiveness.

Keywords: innovation, innovative project, the evaluation criteria, the competitiveness of enterprises, the approximation of.

УДК 332.1

Марков О.М.

ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА І ЗДАТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ДО АДАПТАЦІЇ

Актуальність статті визначається суттєвими змінами, що відбуваються у вітчизняній практиці управління промисловими підприємствами. В умовах ринкової економіки виявилися такі особливості ринку, як частота та непередбачуваність змін попиту, виникнення нових потреб та видів продукції, що скорочують довжину життєвого циклу товарів і час реагування на зміни ринкового середовища, викликають високий ступінь ризику нерезалізації товарів, а тому – невикористані нагромадження запасів і зростання витрат. Через це зростають вимоги до побудови адаптивної системи планування діяльності підприємства.

Метою даної статті є узагальнення сутності та механізму адаптації підприємства до умов зовнішнього та внутрішнього середовищ.

При написанні статті використовувалися загальнонаукові методи пізнання та спостережень. Саме виходячи з комплексного застосування різних науково-теоретичних методів, автором були поставлені та вирішені такі завдання: визначено сутність, зміст категорії “адаптація”, понятійний апарат та класифікація видів адаптації підприємства. Обґрунтовано два підходи до адаптивного управління підприємством: ринковий підхід, орієнтований на зовнішнє середовище підприємства та ресурсний підхід, який акцентує увагу на внутрішньому середовищі та ефективному використанні власних ресурсів підприємства.

Ключові слова: адаптація; підприємство; ринковий підхід; ресурсний підхід; класифікація.

УДК 332.132

Франів І.А., Фарат О.В.

РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Метою статті є визначення ролі розміщення продуктивних сил при плануванні нового чи реструктуризації існуючого бізнесу в широкому понятті.

В статті використовуються методи порівняння при аналізі теоретичних підходів до виникнення проблеми розміщення продуктивних сил, а також, емпіричний метод при формуванні наукової новизни статті.

Наукова новизна статті полягає в теоретичному доведенні неможливості існування проблеми розміщення підприємств без сукупного співставлення понять територіальної диференціації витрат виробництва і опору відстані.

До результатів статті слід віднести здійснене авторами теоретичне обґрунтування поняття розміщення продуктивних сил як системи суб'єктивних і технічних елементів, які виражають активне ставлення людей до природи, адже у процесі виробництва освоюються природні ресурси, відтворюються умови існування людей, відбувається соціальний розвиток.

Практична значущість статті полягає в представленні для сфери бізнесу важливості правильного вибору місця розміщення нового підприємства, та вплив понять територіальної диференціації витрат виробництва і опору відстані на «тяжіння» до тих чи інших місць розміщення продуктивних сил.

Ключові слова: розміщення продуктивних сил, регіональна економіка, просторологія, розміщення підприємств, регіоналістика, територіальна диференціація витрат виробництва, опір відстані.

Keywords: distribution of productive forces, regional economy, prostorołohiya, placement firms, regionalism, spatial differentiation of production costs, the resistance distance.

УДК 336.027

Левшук А.А.

РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

У статті окреслено переваги малого бізнесу порівняно з великим, охарактеризовано сучасний стан та висвітлено роль суб'єктів малого підприємництва в економіці України, з метою формування стратегії подальшого розвитку малого бізнесу в Україні.

Метою статті є дослідження місця і ролі малого підприємництва в економіці України та розробка шляхів його стимулювання.

Малий бізнес є основою дрібнотоварного виробництва; визначає темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику внутрішнього валового продукту; ступінь демократизації суспільства; здійснює структурну перебудову економіки, швидку окупність затрат, свободу ринкового вибору; забезпечує насичення ринку товарами та послугами, реалізацією інновацій, додаткові робочі місця; характеризується високою мобільністю, раціональними формами управління; формує соціальний прошарок підприємців-власників – основу середнього класу; сприяє послабленню монополізму.

Відсутність цілісності та однозначності в дослідженнях вітчизняних науковців при виявленні ролі малого бізнесу викликає потребу їх об'єднання, систематизації та критичного аналізу, а незадовільний стан малого підприємництва України на сучасному етапі вимагає подальших детальних теоретичних розробок з моделювання цього сектору, з оцінки його реального впливу на економіку України та розробки стратегії його подальшого розвитку.

Автоматично зростає й актуалізується його місце в теорії економічного пізнання в тих чи інших проявах як об'єкта наукового дослідження.

Ключові слова: малий бізнес, підприємництво, економіка, суб'єкти малого підприємництва, податки, оподаткування.

Keywords: small business, enterprise, economy, small business entities, taxes, taxations.

УДК 332.1:658.6

Корсак В.І.

СОЦІАЛЬНИЙ ТРЕЙД-МАРКЕТИНГ - ОДИН ІЗ ДІЄВИХ ІНСТРУМЕНТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИМИ РОЗДРІБНИМИ ТОРГІВЕЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Основна мета даної статті полягає в актуалізації проблеми соціальної відповідальності регіональних торгових організацій, в обґрунтуванні доцільності використання у торгових закладах принципів «соціального трейд-маркетингу», що може суттєво впливати на здоров'я жителів регіонів.

У даній статті досліджено сучасні погляди науковців на причини, які спонукають бізнес реалізовувати свою соціальну функцію. В процесі дослідження було виявлено, що теоретичні підходи щодо практичної реалізації соціальних функцій бізнесом, зокрема в такій важливій галузі, як роздрібна торгівля є недостатньо розробленими. Відомо, що однією з основних функцій торгівлі є соціальна функція, під якою слід розуміти не лише забезпечення населення товарами, мінімізацію рівня цін та зниження вартості споживчого кошику, що є важливим фактором задоволення потреб жителів регіонів, а й формування у них принципів здорового способу життя, зокрема у частині правильного, корисного та збалансованого харчування, що є важливою складовою реалізації «соціальної відповідальності бізнесу» торговими організаціями. Автор переконаний в необхідності розвитку соціальної функції в торгівлі як однієї із ключових галузей сучасної економіки.

Особливої уваги заслуговує розроблена автором технологія «Соціального трейд-маркетингу». Вона передбачає підвищення економічної ефективності організації із одночасним досягненням соціальних цілей та може суттєво впливати на здоров'я жителів регіонів. Соціальна відповідальність бізнесу є економічно-ефективною, соціально необхідною та перспективною діяльністю комерційних організацій, яка має суттєвий вплив на реалізацію принципів сталого розвитку суспільства у задоволенні потреб сьогодишніх та прийдешніх поколінь.

Соціальна відповідальність повинна інтегруватися в бізнес таким чином, щоб не тільки не шкодила, але й сприяла його розвитку. Для реалізації даного вектору розвитку соціальної функції необхідно: усунути стримуючі фактори розвитку соціальної відповідальності; теоретично обґрунтувати та розробити відповідні технології та інструменти, з допомогою яких бізнес, реалізуючи свою соціальну функцію, не тільки не втрачає економічної ефективності, а, навпаки, отримує додаткові економічні вигоди. Прикладом такої технології може бути «Соціальний трейд-маркетинг», який передбачає стимулювання продажу корисних продуктів із одночасним стримуванням реалізації шкідливих. Тобто при такій маркетинговій активності торгове підприємство не лише підвищує свою економічну результативність, а й виконує соціальну функцію, поліпшуючи здоров'я населення.

Ключовими словами статті є соціальна відповідальність, роздрібна торгівля, соціальний трейд-маркетинг, регіональний підхід, технологія.

The keywords of the article are social responsibility, retail, social trade marketing, regional approach, technology.

УДК 336.71

Ревич М.Я.

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТА РОЗПОДІЛУ БАНКІВСЬКОГО ПРИБУТКУ

Метою статті є розгляд та характеристика сучасних методів аналізу та розподілу банківського прибутку з врахуванням інтересів власників, акціонерів та стратегічних напрямів розвитку банківської установи.

Методи дослідження: порівняння, аналіз, синтез, узагальнення.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні основних методів аналізу та пріоритетних напрямів розподілу прибутку банківської установи. Головні результати статті, що визначають її наукову новизну полягають у наступному:

- сучасними методами аналізу формування прибутку банку є: оцінка динамічних показників зміни банківського прибутку, оцінка та аналіз показників прибутковості діяльності банку, вертикальний та горизонтальний аналізи прибутку за видами діяльності, аналіз процентної маржі, факторний аналіз банківського прибутку, аналіз динаміки прибутку в цілому, за складом і структурою, аналіз фінансової міцності банку, оцінка виконання плану прибутку тощо;

- проаналізовано напрями розподілу банківського прибутку: резервний фонд (покриття ризиків банку), фонд матеріального заохочення (преміювання працівників), дивіденди (виплати власникам), податок на прибуток (державний бюджет), фонд виробничого і соціального розвитку (розвиток матеріально-технічної бази банку), фонд інвестування (інвестиційні вкладення банку).

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні доцільності використання в банках запропонованих методів аналізу формування прибутку банку.

Ключові слова: прибуток банку, політика розподілу, прибутковість банків, нерозподілений прибуток, процентна маржа, резервний фонд.

UDC 336.71

M.J. Revich

METHODS OF ANALYSIS AND DISTRIBUTION OF BANK PROFIT

Purpose of the article are consideration and description of modern methods of analysis and distribution of bank profit taking into account interests of proprietors, shareholders and strategic directions of development of bank establishment.

Methods: comparison, analysis, synthesis, generalization.

The scientific novelty of the got results of research consists in the ground of basic methods of analysis and priority directions of distribution of profit of bank establishment. Main results of the article, which determine it scientific novelty consist in the following:

- the modern methods of analysis of forming of income of bank is: estimation of dynamic indexes of change of bank income, estimation and analysis of indexes of profitability of activity of bank, vertical and horizontal analyses of income, after the types of activity, analysis of percent margin, factor analysis of bank income, analysis of dynamics of income, on the whole, after composition and structure, analysis of financial durability of bank, estimation of fulfilling the plan of income and others like that;
- directions of distribution of bank profit are analysed: the system (coverage of risks of bank) of accruals, fund of financial encouragement (premiyuvannya of workers), dividends (payment proprietors), tax, is on an income (the state budget), production and social growth (development of material and technical base of bank) fund, fund of investing (investment investments of bank).

The practical value of the got results consists in the ground of expedience of the use in the jars of the offered methods of analysis of forming of income of bank.

Keywords: to the income of bank, distributing politician, profitability of banks, retained earnings, percent margin, system of accruals.

УДК 330.1:657.1

I.V. Kaplya, A.O. Nikolashyn

INTANGIBLE ASSETS AS A CONTRIBUTION TO THE SHARE CAPITAL OF ENTERPRISE, IT'S REFLECTION AND ACCOUNTING

Objective. The research of the property rights use components and the process of the enterprise's share capital forming by intangible assets, investigation of peculiarities of their valuation and accounting in business partnerships of various forms of economic activity.

Research methods. To study the current practice of accounting of intangible assets, the following methods were used: observation, theoretical generalization, comparison; systemic approaches - abstract logical analysis; grouping, graphical method, and modeling.

Results. As a contribution to the share capital of a business partnership, according to the Article 115 of the Civil Code of Ukraine may be alienated property and other rights having monetary value, unless otherwise is provided by law. By the Article 424 of the Civil Code of Ukraine it is also found that the contribution of the legal body is intellectual property rights.

Accounting of contributions to the share capital by rights to use is possible in the form of property use services. This refers to the use of a purely object in the economic activity of the issuer rights. This resource does not promise future economic benefits, and therefore is not really an intangible asset, but only leased property that does not affect the share capital.

The second option, when the owners of the right to use, give the recipient (the issuer) powers not only to use the property with their own economic purposes, but also the right to hold and dispose or the transfer of such rights to the third parties (on its own behalf to take the premises or car rental, enter into licensing agreements for use of the trademark, etc.), get on that income. In this case, we deal with intangible assets, what is confirmed by the point 14.1.120 and Article 427 of the Civil Code of Ukraine.

Scientific novelty.

Contribution to the share capital of a business partnership can only be alienated intellectual property rights having monetary value, unless otherwise provided by law.

Accounting of contributions to the share capital by rights to use is possible in the form of property use services, and directly in the form of an intangible asset for which the user is entitled as owner.

Practical importance.

Accounting of contributions to the share capital by the intangible assets such as the rights to use property and objects of intellectual property is systematized.

Keywords. Intangible assets and intellectual capital, accounting, share capital, the right use of intellectual property.

УДК 657.471

Пославська Л.І.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Мета. На основі аналізу вітчизняних та зарубіжних літературних джерел дослідити економічну суть поняття «витрати», розкрити його зміст та з'ясувати значення на різних етапах в операційному циклі підприємства, обґрунтувати своє бачення.

Методи. Порівняльний аналіз й узагальнення – для вивчення суті категорій «витрати» та «затрати»; індукція та дедукція – для з'ясування місця і ролі обліку витрат на виробництво в системі управління організацією, узагальнення і реалізації результатів – при формуванні висновків та пропозицій.

Результати. Дано визначення понять «витрати» та «затрати» на різних етапах в операційному циклі підприємства.

Наукова новизна. Автор запропонував розглядати «витрати» і «затрати» як самостійні, однак взаємозв'язані економічні категорії, визначено етапи руху ресурсів в операційному циклі підприємства.

Практична значущість полягає у тому, що впровадження викладених пропозицій і рекомендацій щодо розмежування понять «витрати» та «затрати» дозволить значно підвищити достовірність, оперативність, аналітичність та співставність облікових даних.

Ключові слова. Витрати, затрати, видатки, процес придбання, процес виробництва, процес реалізації.

UDC 657.471

L.I. Poslavska

ECONOMIC ESSENCE AND ROLE OF COSTS IN AMANAGEMENT OF AN ENTERPRISE

Aim of work. On the basis of analysis of home and foreign literary sources to investigate economic essence of concept "costs", to expose his maintenance and to find out a value on the different stages in the operating loop of enterprise, to ground the vision.

Methods. Comparative analysis and generalization – for the study of essence of categories of «costs» and «expenses»; induction and deduction – for finding out of place and role of account of costs on a production in the system of management, generalization and realization of results – at forming of conclusions and suggestions.

Results. Determination of concepts «costs» and «expenses» is given on the different stages in the operating cycle of enterprise.

Scientific novelty.

An author suggested to examine "costs" and "expenses" as independent, however associate economic categories, the stages of motion of resources are certain in the operating loop of enterprise.

A practical meaningfulness consists in that introduction of the expounded suggestions and recommendations in relation to differentiating of concepts «costs» and «expenses» will allow considerably to promote authenticity, operationability, analytical and comparability of registration information.

Keywords. Costs, expenses, expenditures, the process of acquisition, the process of production, the process of realization.

УДК 339.1:631.11

Малюга Л. М.

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Метою статті є дослідження процесу та етапів управління змінами на підприємстві в системі стратегічного маркетингового планування.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання, загальні та специфічні економічні закони, праці вчених з теорії і практики маркетингу та управління організаційними змінами. Крім того, в процесі дослідження використано наступні методи: абстрактно-логічні прийоми індукції і дедукції, аналізу і синтезу, аналогії і зіставлення – при формуванні теоретичних узагальнень та висновків, дослідженні сутності і факторів формування стратегії конкурентоспроможності підприємств.

Результати. Залежно від інституціональних особливостей організації підприємств і характеру змін, що потребують стратегічних рішень можна виділити три основні моделі прийняття стратегічних рішень: реакційна, лояльна і кризова. Спільним для представлених моделей є присутність в них недоліків, характер яких в основному залежить від ступеня «сприйнятливості» внутрішнього середовища підприємства. Крім перерахованих, ми пропонуємо використовувати інтеграційну модель стратегічного планування. Основним недоліком даної моделі є її складність. Позитивною ж стороною даної моделі можна назвати можливість її трансформації в будь-яку з перерахованих вище моделей (таке рішення може бути прийняте при необхідності прийняття кардинальних заходів, або при переході на більш «спокійний» ритм роботи).

Наукова новизна. Запропоновано включити до системи стратегічного маркетингового планування інтеграційну модель стратегічного планування.

Практична значущість. Виділено та деталізовано основні етапи управління змінами на підприємстві в системі стратегічного маркетингового планування.

Ключові слова: зміни, маркетинг, стратегія, управління.

Key words: change, marketing, strategy, management.

UDC 339.1:631.11

L.M. Malyuga

MANAGING MARKETING CHANGES IN THE COMPANY

The aim of the article is to study the process and stages of change management in the enterprise in the strategic marketing planning.

The theoretical and methodological basis of the study is the dialectical method of cognition, general and specific economic laws of scientists on the theory and practice of marketing and managing organizational change. In addition, the research used the following methods: abstract and logical methods of induction and deduction, analysis and synthesis, analogies and comparisons - the formation of theoretical generalizations and conclusions, study nature and the factors shaping strategies enterprise competitiveness.

Results. Depending on the institutional features of firms and nature of changes that require strategic decisions are three main models of strategic decision making: reactivity, loyal and crisis. A common feature of the presented models is the presence of these defects, the nature of which depends largely on the degree of "sensitivity" internal environment. In addition to these, we propose to use integrative model of strategic planning. The main disadvantage of this model is its complexity. The positive side is this model include the possibility of its transformation into any of the above models (such a decision may be taken if necessary taking drastic measures, or in the transition to a more "calm" rhythm of work).

Scientific novelty. Suggested to include in the strategic marketing planning integrative model of strategic planning.

The practical significance. Highlight and detailed milestones of change management in the enterprise in the strategic marketing planning.

Key words: change, marketing, strategy, management.

УДК 336.144.2

Ситник Г.В.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОВБУДОВИ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

Мета дослідження полягає у обґрунтуванні методологічних засад побудови системи фінансового аналізу на підприємстві торгівлі, адекватної процесно-орієнтованому фінансовому плануванню.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є фундаментальні принципи системного підходу, методи наукової абстракції, аналізу та синтезу, індукції та дедукції.

Результати дослідження. В статті сформульовано методологічні засади побудови системи фінансового аналізу в межах процесного підходу до фінансового планування. Визначені принципи її формування, підсистеми, об'єкти та задачі фінансового аналізу. Розкрито зміст аналітичних процедур в межах кожної з підсистем.

Наукова новизна дослідження полягає у вдосконаленні та розвитку теоретико-методологічних засад фінансового аналізу, а саме: сформульовано сутність системи фінансового планування на основі процесного підходу, принципи побудови системи фінансового аналізу, адекватної процесно-орієнтованому фінансовому плануванню, визначено об'єкти окремих підсистем фінансового аналізу та їх задачі.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання запропонованого підходу до побудови системи фінансового аналізу в практичній діяльності підприємств торгівлі. В статті окреслено методичний інструментарій окремих підсистем фінансового аналізу та форми його здійснення; визначені об'єкти та сегменти стратегічного фінансового аналізу; запропоновано модель поточного фінансового аналізу; визначено напрями оперативного фінансового аналізу, відповідного фінансовому плануванню на засадах процесного підходу.

Сформульований підхід до побудови системи фінансового аналізу забезпечує процес розроблення та реалізації фінансового плану необхідним аналітичним інструментарієм і дозволяє оцінювати узгодженість фінансових планів різного рівня, фінансовий потенціал підприємства та стратегічні можливості його розвитку, виявляти резерви покращення фінансового стану та підвищення ефективності і результативності фінансової діяльності шляхом вдосконалення фінансової політики, поліпшення бізнес-процесів, досліджувати рівень динамічної платоспроможності, виявляти напрями оптимізації грошових потоків.

Ключові слова: фінансовий аналіз, фінансове планування, бізнес-процес, фінансовий стан, фінансова політика.

UDC 336.144.2

H.V. Sytnyk

METHODOLOGICAL BASICS OF CONSTRUCTION OF SYSTEM OF FINANCIAL ANALYSIS AT COMMERCIAL ENTERPRISES

202

© Регіональна бізнес-економіка та управління, 2013

The purpose of the study is to justify methodological basics of construction of system of financial analysis of the commercial enterprise, relevant to the process-based financial planning.

Methods of the study. Methodological basis of the study is fundamental principles of system-based approach, methods of scientific abstraction, analysis and synthesis, induction and deduction.

Methodological basics of constructing a system of financial analysis within the process approach to financial planning are summarized in the Paper. Principles of its formation, subsystems, objects and objectives of financial analysis are determined. Content of analytical procedures within each of its subsystems is interpreted.

Academic novelty of the study is in implementation and development of theoretical and methodological basics of the financial analysis, namely: essence of the system of financial planning, principles of construction of the system of financial analysis, relevant process-based financial planning are formulated on the grounds of process-based approach, objects of certain subsystems of the financial analysis and their objectives are identified.

Practical implication of the study is in possibility of usage of the suggested approach to construction of the system of financial analysis in practical activity of the commercial enterprises. Methodological toolkit of certain subsystems of the financial analysis and forms of its performance are highlighted in the Paper; objects and segments of strategic financial analysis are determined; model of operating financial analysis is suggested; directions of operational financial analysis, relevant to the financial planning on the grounds of process-based approach, are determined.

Formulated approach to construction of the system of financial analysis provides to the process of development and implementation of the financial plan the necessary analytical toolkit, and allows evaluating compliance of the financial plans of different levels, financial potential of the enterprise and strategic possibilities of its development, identifying the resources of improvement of financial status and increase of performance and efficiency of financial activity by the improvement of financial policy, development of business processes, studying level of dynamic solvability, identifying directions of cash flows optimization.

Key words: financial analysis, financial planning, business process, financial status, financial policy.

УДК 332.7

Жавнерчик О.В.

ІНФРАСТРУКТУРНА БЕЗПЕКА ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Метою статті є огляд питань забезпечення безпеки трансформації земельних відносин шляхом створення і функціонування Земельного банку, аналіз досвіду зарубіжних країн в напрямку розширення здійснюваних функцій Земельного банку для забезпечення його стабільності.

Використаними методами є метод економічного узагальнення, метод аналогій, евристичний метод.

Результати роботи зводяться до наступного:

За умови посткризового розвитку фінансового ринку з 2004 року в Україні спостерігається стабільне зменшення рівня повернення кредитів сільськогосподарськими підприємствами за на нестачі бюджетних коштів для фінансування програм здешевлення вартості позик. Разом з тим, потенціал створення та розвитку Земельного банку України доволі суттєвий і спричинений економічною непривабливістю ринкової ніші аграрного кредитування. Об'єктивна його необхідність зумовлена істотною питомою вагою аграрного сектору у ВВП України, низьким рівнем конкуренції серед банків у цьому сегменті, наявністю державної підтримки розвитку сільського господарства.

Функції земельного банку зводяться до кредитування сільськогосподарських товаровиробників під заставу землі, іншої нерухомості та майна, кредитуванню громадян під заставу нерухомості для розвитку особистого селянського господарства, контролю за цільовим використанням наданих кредитів, продажу, передачі в оренду земельних ділянок і участі в реалізації державних цільових програм, спрямованих на підтримку та розвиток агропромислового комплексу.

В роботі показано, що наведені приклади з досвіду функціонування земельних банків доводять, що для створення і розвитку ринку землі необхідно усунути організаційні й законодавчо-нормативні перешкоди та поетапно формувати у фінансовій системі орієнтири на безпеку трансформації земельних відносин.

Подолання головного ризику функціонування Земельного банку потребує вираженого обґрунтування здійснюваних інфраструктурних функцій із врахуванням специфіки низького рівня користування банківськими послугами на селі, незадовільного розвитку Інтернету і мобільного зв'язку в сільській місцевості.

Наукова новизна роботи пов'язана з обґрунтуванням інфраструктурного забезпечення трансформації земельних відносин задля сприяння ефективному ресурсному забезпеченню сільськогосподарських товаровиробників, підтримці державної політики трансформації земельних відносин на селі з урахуванням світового досвіду роботи сільських і аграрних банків по забезпеченню операційної і фінансової стійкості, ефективного внутрішнього контролю і впровадження адекватної стратегії фінансування аграрного виробництва.

Практична значущість роботи спрямована на вирішення ряду завдань земельної трансформації, зокрема, на підвищення ефективності діяльності державного земельного кадастру і контролю над цільовим використанням, охороною та поліпшенням земель; вирішення земельного питання при будівництві об'єктів загальнодержавного значення (дороги, трубопроводи, електромережі і т.д.); залучення землі до ринкового обороту; підвищення забезпеченості сільського господарства кредитними ресурсами, які стимулюватимуть його розвиток.

Ключові слова: земельні відносини, земельний банк, інфраструктурна безпека, ринок землі, продовольча безпека країни.

UDC 332.7

O. V. Zhavnerchik

THE INFRASTRUCTURAL SECURITY OF LAND RELATIONS' TRANSFORMATION

The aim of the paper is the overview of security transformation of land relations through the establishment and operation of the Land Bank, the analysis of the foreign countries experience in the field of expansion of functions performed by the Land Bank to ensure its stability.

The methods used are method of economic generalization, method of analogies, heuristic method.

The results of the investigation are the following:

In terms of post-crisis development of the financial market since 2004 in Ukraine a steady decrease of credit repayment by agricultural enterprises is observed because of lack of budget funding for programs on reducing the costs of credits. However, the potential for the creation and development of the Land Bank of Ukraine is quite significant and caused by economic unattractiveness of market niche for agricultural crediting. The Land Bank's objective necessity is caused by significant specific gravity of the agricultural sector in Ukraine's GDP, a low level of competition among the banks in this segment, the presence of state support of agriculture.

The functions of Land Bank conclude: crediting to agricultural producers on the security of land, other estate and property; crediting to citizens on the security of realty for private farming development; control over the proper use of credits; sale, lease of land and participation in the implementation of state programs aiming to support and develop agriculture.

The examples on experience of the land banks` functioning given in the paper prove the necessary to eliminate organizational, legal and regulatory barriers and gradually form the safety guidelines on land relations` transformation in the financial system in order to create and develop the land market.

For overcoming the main risk of the Land Bank`s functioning a careful background of undertaken infrastructural functions is required, taking into consideration low use of banking services, poor development of the Internet and mobile communications in rural areas.

Scientific novelty of the work is in substantiation of infrastructural transformation of land relations in order to promote effective resource provision for agricultural producers, support of policy transformation of land relations in rural areas, with the account of the world experience of rural and agricultural banks on provision of operational and financial stability, effective internal control and implementation of adequate financing strategy of agricultural production.

The practical significance of the work aimed at solving a number of problems of land transformation, in particular, at increasing the efficiency of the state land cadastre activity and target use control, protection and improvement of lands; resolving the land issue during the construction of national importance objects (roads, pipelines, electrical supply network, etc.); land involvement to market turnover; increasing of agriculture availability with credit resources to stimulate its development.

Keywords: land relations, land bank, infrastructure security, land market, food security of the country.

УДК 658.012

О. С. Дубинська

МОДЕЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧО-ФІНАНСОВОГО ЦИКЛУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Метою написання статті є розгляд проблеми побудови антикризового управління крупних машинобудівних підприємств, а саме їх обмеженої платоспроможності в об`єктивно виникаючі періоди дефіциту коштів, побудова моделі виробничо-фінансового циклу крупного машинобудівного підприємства, розгляд основних напрямів відновлення платоспроможності та формування області фінансової безпеки великих машинобудівних підприємств.

В статті застосовані наступні методи: опитування та експертних оцінок; для емпіричного дослідження кризових явищ у вітчизняному машинобудівному комплексі були використані статистичні методи; для побудови моделі фінансового - виробничого циклу - методи графічного аналізу.

Результати дослідження дозволили зробити висновок, що головною метою антикризового управління в організаційно-виробничій сфері є не ліквідація кризових явищ, а їх попередження. Тому, щоб зменшити загрозу фінансової кризи пов`язаної з операційним циклом, на машинобудівних підприємствах особливого значення набуває контроль за відхиленнями в межах операційного циклу. Наведені заходи дозволять знизити ризик втрати платоспроможності, що є одним з найнебажаніших кризових явищ для будь-якого підприємства. Відзначимо, що такого роду криза зумовлена специфікою операційного циклу машинобудівних підприємств, а тому ймовірність її появи на будь-якому підприємстві машинобудівної галузі має бути обов`язково врахована з розробкою відповідних заходів по її попередженню та програми дій у випадку прояву.

Наукова новизна полягає в побудові графіку функції різниці накопичених грошових надходжень та кредиторської заборгованості протягом операційного циклу крупного машинобудівного підприємства, розробці заходів, що відображають специфіку побудови операційного циклу машинобудівного підприємства та правильну організацію виробництва в періоди дефіциту коштів, що об`єктивно виникають на таких підприємствах.

Практична значущість результатів дослідження полягає в можливості використання підприємствами запропонованих напрямів, щодо оптимізації їх виробничо-фінансового циклу та формування області фінансової безпеки великих машинобудівних підприємств.

Ключові слова: кризові явища, антикризове управління, виробничо-фінансовий цикл, платоспроможність, дефіцит коштів, машинобудівне підприємство.

Keywords: crisis, crisis management, production and financial cycle solvency deficit, engineering enterprise.

УДК 65.012.7

Рибак О.В.

МЕТОДИ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТАРНОГО АНАЛІЗУ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Мета статті полягає у формуванні основних факторів, критеріїв та показників зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на ефективність функціонування контролінгової системи діяльності підприємства.

Методи. Аналіз, порівняння, синтез, методи індукції та дедукції.

Результати. В результаті дослідження виявлено, що зовнішні та внутрішні фактори формують бізнес-середовище підприємства, яке фактично визначає становище підприємства на ринку, його економічний потенціал та фінансове благополуччя. Виявлено, що ефективна реалізація цілей підприємства можлива за рахунок детального аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, що мають вагомий вплив на діяльність підприємства. Зважаючи на те, що такий аналіз є одним із завдань контролінгової системи, виділено основні інструменти контролінгу, за допомогою яких можлива реалізація поставленого завдання.

Наукова новизна. Сформовано оптимальний перелік підконтрольних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, які впливають на кінцеві результати діяльності підприємства.

Практична значущість. Постійний контролінг оточення підприємства допоможе управлінському персоналу вчасно виявити проблеми та швидко відреагувати на відповідну ситуацію, прийнявши стратегічне рішення, базуючись на результатах роботи контролінгової служби.

Ключові слова: зовнішнє середовище, внутрішнє середовище, контролінг, підконтрольні чинники, методи контролінгу.

UDC 65.012.7

O.V. Rybak

THE METHODS OF CONTROLLING IN THE SYSTEM OF ANALYSIS TOOLKIT OF THE ORGANIZATIONAL ENVIRONMENT OF ENTERPRISE

The objective of the article is to shape the main factors, criteria and indicators of external and internal environment that affect to the efficiency of the controlling system of the enterprise.

Methods. Analysis, comparison, synthesis, induction and deduction.

Results. The study found that internal and external factors shape the business environment enterprise which actually determines the position on the market, its economic potential and financial health. Revealed that the effective implementation of company goals is possible due to detailed analysis of factors external and internal environment, that have significant impact on the company. Given that this analysis is one of the tasks controlling system, controlling instruments are shown, through which possible to implement the task.

Scientific novelty. The optimal list of controlled factors of internal and external environment are formed, influencing the final results of the enterprise.

Practical importance. Continuous controlling of enterprise environments helps management personnel to detect problems and respond quickly to the appropriate situation, taking strategic decisions based on the results of the controlling service.

Keywords: external environment, internal environment, controlling, controlled by factors, controlling methods.

УДК 332.852:347.77:658.589.012.32 (477)

Пухальська А.П.

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАУКОМІСТКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Мета: визначення факторів, що впливають на інтенсивність патентування інноваційної продукції та об'єктивні причини відмови суб'єктів господарювання від отримання прямих прибутків через механізм ліцензування запатентованих винаходів. Вивчення можливих пріоритетних напрямів використання об'єктів інтелектуальної власності вітчизняними підприємствами наукомістких галузей та на основі цього - обґрунтування стратегії використання інтелектуальної власності вітчизняними наукомісткими підприємствами.

Методами, що використані в дослідженні є методи аналізу, синтезу, системного підходу.

Результати: досліджені пріоритетні напрями використання об'єктів інтелектуальної власності вітчизняними підприємствами наукомісткої галузі в процесі господарської діяльності дозволяють керівникам підвищити прибутковість підприємств. Так, отримання прибутку може відбуватись прямим чином – завдяки механізмам ліцензування та передачі власних розроблених технологій, максимальному збільшенню технологічної конкурентоспроможності підприємства. Можливе й опосередковане отримання прибутку – за допомогою створення галузевого стандарту та підвищення репутації власника інноваційної технології. Оскільки керівники підприємств не завжди усвідомлюють очевидні переваги від створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, питання грамотного управління об'єктів інтелектуальної власності потребують подальшого дослідження.

Наукова новизна: обґрунтовані пріоритетні напрями використання об'єктів інтелектуальної власності вітчизняними підприємствами наукомісткої галузі в процесі господарської діяльності. Запропоновано стратегічні напрями використання інтелектуальної власності наукомісткими підприємствами.

Практична значущість: досліджені напрями ефективного використання інтелектуальної власності як економічного інструмента підвищення конкурентоспроможності у процесі господарської діяльності, оновлення та інтенсифікації виробництва.

Ключові слова: об'єкти інтелектуальної власності, ліцензування, патент, стратегія, інноваційна продукція, ефективність, використання, прибуток.

UDC 332.852:347.77:658.589.012.32 (477)

A.P. Puhalska

INTELLECTUAL PROPERTY USING DIRECTIONS BY SCIENTIFIC ENTERPRISES

Aim: determination of factors which influence on intensity of patenting of innovative products and objective reasons of refuse of subjects of menage from the receipt of direct incomes through the mechanism of licensing of the patented inventions of Study of possible priority directions of the use of objects of intellectual property by the domestic enterprises of industries. Strategy of the use of intellectual property rationaled by domestic enterprises.

By methods, which are used in research there are methods of analysis, synthesis, approach of the systems.

Results: investigational directions of the use of objects of intellectual property in the process of economic activity allow leaders the domestic enterprises of scientific industry to promote profitability of enterprises. Yes, the receipt of income can take place direct character - due to the mechanisms of licensing and transmission of the own worked out technologies, maximal increase of technological competitiveness of enterprise. Possible and mediated receipt of income - by means of creation of industry standard and increase of reputation of proprietor of innovative technology. As leaders of enterprises not always realize obvious advantages from creation and the uses of objects of intellectual property, question of competent management of objects of intellectual property require further research

Scientific novelty: reasonable directions of the use of objects of intellectual property by the domestic enterprises of scientific industry in the process of economic activity. Strategic directions of the use of intellectual property are offered by scientific enterprises.

Practical meaningfulness: directions of the effective use of intellectual property are investigational as an economic instrument of increase of competitiveness in the process of economic activity, updating and intensification of production.

Keywords: objects of intellectual property, licensing, patent, strategy, innovative products, efficiency, use, income.

УДК 394.921

Яцкевич І.В.

ЩОДО СУТНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: статті є теоретичне дослідження та узагальнення основних понять із соціально-економічної ефективності, які є фундаментальною основою для визначення її сутності та значимості

Методи: логічний та історичний (визначення еволюції сутності поняття «соціально-економічна ефективність»), абстрагування (розкриття змісту поняття «соціально-економічна ефективність»), абстрактно – логічний (теоретичне узагальнення результатів досліджень та формування на їх основі висновків)

Результати: рекомендації щодо тлумачення поняття «соціально-економічна ефективність»

Наукова новизна: рекомендації щодо тлумачення поняття «соціально-економічна ефективність»

Практична значущість: полягає в можливості використання висновків щодо соціально-економічної ефективності суб'єктів підприємницької діяльності

Ключові слова: підприємства, соціально-економічна ефективність, суб'єкт підприємницької діяльності.

UDC 394.921

Objective: article javljaetsja teoretycheskoe Study and obobschenye of major concepts in social and economic efficiency, is the fundamentalnoy osnovoy for determining ee essence and significance

Methods: Logical and Historical (definition of evolution essence of concepts "socio-economic efficiency"), abstraction (disclosure content concepts "socio-economic efficiency") abstract - logical (teoretycheskoe obobschenye the results of research and generating at osnove's conclusions)

Results Recommendations Regarding tolkovanyua concepts "socio-economic Efficiency"

Scholar novelty: Recommendations Regarding tolkovanyua concepts "socio-economic Efficiency"

Practical significance: zakljuchaetsja opportunities in uses of conclusions about the socio-economic efficiency sub'ektov entrepreneurial activity

Key words: enterprise, socio-economic Efficiency, sub'ekt entrepreneurial activity.